

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AYDIN GERMENCİK BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM BULGULARI	11

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	4
Tablo 3 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	7
Tablo 8: Yıllar İtibarıyle Faaliyet Alacakları Hesap Grubu	12
Tablo 9: 2023 Yılında Emekliye Ayrılan İşçilere Zamanında Ödenmeyen Personel Borçlarından Dolayı Yapılan Giderler	17
Tablo 10: 2023 Yılı Gelir Tahsilat Oranları	23
Tablo 11: İşçi Personel Kullanılmamış Yıllık İzin Tablosu	27
Tablo 12: Kurumun Birim Bazında İstihdam Edilen Personel Listesi	28
Tablo 13: Kira Alacakları Tablosu.....	33

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirketi
DMK	Devlet Memurları Kanunu
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
KVKKP	Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
YİKOB	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
YİĞŞ	Yapım İşleri Genel Şartnamesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Faaliyet Alacaklarının Tahsil Edilememesi Dolayısıyla Ortaya Çıkan Finansman İhtiyacının Banka Kredisi Kullanılarak Karşlanması
2. Banka Kredi Taksitlerinin Geç Ödenmesinden Dolayı Gecikme Faizi Ödenmesi
3. Emekliye Ayrılan Personel Ödemelerinin Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Yüksek Tutarda Vekalet Ücreti, Tahsil Harcı ve İcra Masrafları Ödenmesi
4. Jeotermal İdare Payları İle İlgili Gerekli Mutabakatların Sağlanmaması ve Önceki Yıllara Ait Tahsil Edilmemiş İdare Paylarının Bulunması
5. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi
6. Belediyenin Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Olması
7. Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi Ödeyen Şirketlerle Gerekli Mutabakatların Yapılmaması ve Söz konusu Şirket Beyanlarının Esas Kabul Edilmesi
8. İhale Yapılmak Suretiyle Karşlanması Gereken Bazı Alımlarının, Doğrudan Temin Parasal Sınırının Altında Kalacak Şekilde Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi
9. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Zamanında Kullanılmaması
10. Memurlar Eliyle Yürütülmesi Gereken Hizmetlerin Bir Kısımının Daimi İşçiler ve Şirket İşçileri Vasıtasıyla Yürütülmesi
11. Ödenek Üstü Harcamalar Yapılması
12. Önceki Yıllara İlişkin Tahsil Edilmeyen Kira Alacaklarının Bulunması
13. Personele Verilen İş Avanslarının Muhasebeleştirilmesinde Kişilerden Alacaklar Hesabının Kullanılması

14. Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirlerine Uygun Olmayan Harcamaların Bulunması

15. Bazı Meclis Üyelerinin, Yasal Mazeretleri Olmaksızın Meclis Toplantılarına Katılmamaları ve Bunun Devamlılık Arz Eden Bir Duruma Dönüşmesi

16. Özel Sağlık Kuruluşundan Sağlık Muayenesi Hizmeti Satın Alınması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Germencik Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve

gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Germencik Belediyesinin karar organı olan Germencik Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 16 üyeden oluşmaktadır. Bazı meclis üyelerinin iki yıla yakın, yasal mazeretsiz olarak meclis toplantılarına katılmadığı görülmüştür.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Germencik Belediyesinin teşkilat yapısında, Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı olmak üzere toplam iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin hizmet birimleri, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	152	53
Sözleşmeli Personel		4
Kadrolu İşçi	44	8
Geçici İşçi	-	-
Toplam	196	65
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	184	184

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Germencik Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Germencik Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)
1	Personel Giderleri	34.628.000,00	18.950,70	18.787.326,76/16.763.860,49	36.670.416,97	35.761.263,12
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.298.000,00		2.724.500,00/1.484.736,60	6.537.763,4	5.696.780,33
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	115.224.400,00	22.231.049,30	34.109.234,86/40.541.323,98	131.023.360,18	126.424.875,87
4	Faiz Giderleri	1.000.000,00	-	3.045.000,00/-	4.045.000,00	4.044.934,34
5	Cari Transferler	22.184.000,00	15.500.500,00	14.265.500/2.326.500,00	49.623.000,00	49.384.459,67
6	Sermaye Giderleri	15.071.000,00	1.100.000,20	7.191.715,20/7.062.000,00	16.300.000,00	16.281.715,20
7	Sermaye Transferleri	250.000,00	-	80.000,00/-	330.000,00	328.097,43
8	Borç Verme	2.000.000,00	-	6.000.000/3.431.000,00	4.569.000,00	4.567.150,62
9	Yedek Ödenek	15.075.000,00	-	-/14.593.855,75	481.144,25	0,00
Toplam		210.730.400,00	38.850.000,00	86.203.276,82/86.203.276,82	249.580.400,00	242.489.276,58

Germencik Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 210.730.400,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde 38.850.000,00 TL ek ödenekle birlikte 2023 yılı toplam ödenek tutarı 249.580.400,00 TL olmuştur. Yıl içinde 242.489.276,58 TL bütçe gideri yapılmış ve 2024 yılına 7.091.123,42 TL ödenek devredilmiştir.

Tablo 3 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	42.761.000,00-	17.503.413,70	46.421,23	17.456.992,47	40,82
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.582.400,00-	9.294.452,18	5.221,72	9.289.230,46	49,98
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	1.800.000,00-	642.760,00	-	642.760,00	35,70
05-Diğer Gelirler	184.437.000,00-	150.568.199,39	968,35	150.567.231,04	81,63
06-Sermaye Gelirleri	2.000.000,00-	36.201.704,48	-	36.201.704,48	1.810,08
08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-	-	-
09-Red ve İadeler	-	-	-	-	-
Toplam	249.580.400,00	214.210.529,75	52.611,30	214.157.918,45	85,80

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri %85,70 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri %40,82, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %49,98, diğer gelirler %81,63, sermaye gelirleri ise %1.810,08 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Toplam Bütçe Tutarı (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	34.646.950,70	35.761.263,12	103
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.298.000,00	5.696.780,33	108
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	137.455.449,30	126.424.875,87	92
04- Faiz Gideri	1.000.000,00	4.044.934,34	404
05- Cari Transferler	37.684.000,00	49.384.459,67	131
06- Sermaye Giderleri	16.171.000,00	16.281.715,20	101
07- Sermaye Transferleri	250.000,00	328.097,43	131
08- Borç Verme	2.000.000,00	4.567.150,62	228
09- Yedek Ödenekler	15.075.000,00	-	-
Toplam	249.580.400,00	242.489.276,58	97

Germencik Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 210.730.400,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde 38.850.000,00 TL ek ödenekle birlikte 2023 yılı toplam ödenek tutarı 249.580.400,00 TL olmuştur. Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri %97 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	10.362.679,91	14.946.706,31	17.503.413,70	44,23	17,1
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.705.505,10	7.629.363,31	9.294.452,18	105,89	21,82
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	374.716,60	731.808,71	642.760,00	95,29	121,16
Diğer Gelirler	52.704.561,29	75.324.018,38	150.568.199,39	42,91	99,89
Sermaye Gelirleri	1.318.933,95	14.009.867,38	36.201.704,48	962,21	158,40
Toplam	68.466.396,22	112.641.764,90	214.210.529,75	64,52	90,16
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	108.808,21	25.541,68	52.611,30	76,52	105,98
Net Toplam	68.357.588,01	112.616.223,22	214.157.918,45	64,74	90,16

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre %90,16

artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde %17,1 teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %21,82 diğer gelirlerde %99,89 ve sermaye gelirlerinde %158,4 oranlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Söz konusu artışlar vergi gelirlerinde rayiç değerlerden, diğer gelirlerde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardan, sermaye gelirlerinden ise arsa satışlarından kaynaklanmıştır. Belediyenin arsa satış miktarındaki artış dikkat çekicidir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	9.080.196,33	15.463.567,95	35.761.263,12	70,29	131,26
SGK Devlet Prim Giderleri	1.495.581,66	2.559.937,21	5.696.780,33	71,16	122,53
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	48.725.273,24	68.896.741,77	126.424.875,87	41,39	83,49
Faiz Giderleri	1.814.753,83	2.936.340,16	4.044.934,34	61,80	37,75
Cari Transferler	15.653.032,10	26.792.979,04	49.384.459,67	71,16	84,31
Sermaye Giderleri	4.839.373,80	8.888.763,36	16.281.715,20	83,67	83,17
Sermaye Transferleri	765.699,24	-	328.097,43	100,0	-
Borç Verme	1.500.041,06	1.500.057,30	4.567.150,62	--	204,46
Toplam	83.873.950,54	127.038.386,79	242.489.276,58	51,46	90,88

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında bir önceki yıla göre %90,88 oranında artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin %131, sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin %122, mal alım ve hizmet giderlerinin %83, sermaye giderlerinin %83 oranında arttığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 227.845.243,89 TL, Faaliyet Geliri 216.181.822,35 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 11.663.421,54 TL olarak gerçekleşmiştir.

Germencik Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	İnya Gıda Termal Turizm Akaryakıt Taşımacılık İnşaat Organizasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş.	28.464.000,00	28.464.000,00	100
2	AKN Turizm Akaryakıt Taşımacılık İnşaat Gıda Tarım ve Hayvancılık Sanayi Tic. Ltd. Şti	4.012.000,00	4.012.000,00	100

Belediye şirketlerinin hissedarı olduğu şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Germencik Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilecektir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmemiş ve kurum çalışanlarına duyurulmamıştır.Uzun zamandır görevde yükselme sınavı açılmayarak, üst düzey kadro görevlerinin vekaleten yürütülmesi kontrol riski oluşturabilecektir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tanımlanmıştır. Ancak personele duyurulması konusunda eksiklikler mevcuttur.

Risk Değerlendirme Standartları

Söz konusu belediyenin nüfusu 50.000 altında olduğu için stratejik plan hazırlama zorunluluğu bulunmamaktadır.

İdare, iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmada karşılaşılabilecek sorunlar(riskler) üzerinde yeterli bir çalışma bulunmaması açısından bu çalışmalar yeterli değildir.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak gerçekleşme olasılığı ile ilgili yeterli çalışma yapılmaması nedeniyle bunlar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak iş süreçlerinde iş akış şemaları üzerinde kontrol aktivitelerinin henüz gösterilmemesi açısından eksiklik vardır.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirilmelerde, zaman zaman bunlar farklı kişiler arasında dağıtılmayarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmamıştır.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, bunlar, harcama birimleri faaliyetlerine ve

risklerine ilişkin uygulanan kontrol yöntemlerinin yazılı şekilde henüz tanımlanmaması açısından yeterli değildir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aydın Germencik Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Faaliyet Alacaklarının Tahsil Edilememesi Dolayısıyla Ortaya Çıkan Finansman İhtiyacının Banka Kredisi Kullanılarak Karşılanması

Belediyenin, Faaliyet Alacakları hesap grubu toplamında yıllar itibariyle artış olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8: Yıllar İtibariyle Faaliyet Alacakları Hesap Grubu

Hes Kod	2021	2022	2023	2021-2022 Değişim	2022-2023 Değişim
120	5.582.852,43	4.236.864,77	6.224.439,22	-%24,11	%46,91
121	6.951.464,67	15.970.277,91	14.281.908,19	%129,74	-%10,57
122	1.729.148,71	1.073.037,53	2.539.862,18	-%37,94	%136,12
126	82.053,80	82.053,80	82.053,80	%0,00	%0,00
127	1.639.406,09	6.346.071,73	9.023.970,00	%287,10	%42,20
Toplam	15.984.925,70	27.708.305,74	32.654.334,56	73,3	17,8

2021 faaliyet yılında 15.984.925,70 TL olan faaliyet alacakları hesap toplamı 2022 yılında %73,3 oranında artarak 27.708.305,74 TL'ye yükselmiş, 2023 yılı sonunda ise 32.654.334,56 TL olmuştur. Belediyenin faaliyet alacakları tutarının yıllar itibariyle arttığı görülmektedir.

Diğer yandan finansman sıkıntısı içinde olan İdare, finansman sorununu bankalardan kredi kullanarak karşılamaya çalışmaktadır.

En son 18.12.2023 tarihinde, Anadolubank İncirliova şubesinden, aylık %4,4 oranıyla 7.500.000 TL kredi kullanıldığı tespit edilmiştir.

İdare bir yandan alacaklarını tahsil etmeyerek, yıllar itibariyle alacak tutarının artmasına yol açmakta, diğer yandan da ihtiyaç duyduğu finansman ihtiyacını, bankalardan yüksek faiz oranları ile kredi kullanarak karşılamaya çalışmaktadır.

Belediyenin bankalardan kullanmış olduğu finansmana ödeyeceği faiz oran ve tutarı ile, alacaklarının gecikmesinden dolayı elde edeceği gecikme faizleri arasında, Belediye aleyhine yüksek oranda farklılıklar mevcuttur. Dolayısıyla faaliyet alacaklarının zamanında tahsili büyük önem taşımaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan faaliyet alacaklarının tahsil edilmemesi dolayısıyla ortaya çıkan finansman ihtiyacının banka kredisi kullanılarak karşılanması durumu ile ilgili olarak Belediyenin ilgili birimleri ile görüşüldüğü, öncelikle geçmiş dönem faaliyet alacaklarının takip ve tahsilinin yapılması ile 2024 dönemi tahakkuk edecek ve/veya muaccel hale gelecek olan faaliyet alacaklarının tahsilatların zamanında yapılabilmesi için gerekli önlemlerin alınmasına ilişkin sağlıklı planlamaların yapılmasının sağlanacağı ve yapılan planlamaların süreç içerisinde kontrol ve denetimi sağlanarak faaliyet alacaklarının tahsilatlarının gecikmesinden kaynaklı olarak kullanılan banka kredileri yapılacak tahsilatlar oranında en erken sürede, belediyenin o dönem ihtiyaçları da gözetilmek suretiyle, kapatılmaya çalışılacağı belirtilip özellikle bundan sonraki dönem için faaliyet alacaklarının tahsilatını gereken dikkat ve özen gösterilerek banka kredilerinden mümkün olduğunca az faydalanılacağı hususları ifade edilmiştir.

Belediye mevcut mali yapısı itibarıyla olumsuz bir görünüm sergilemekte ve bunun devamı halinde personel maaşları başta olmak üzere, diğer tüm ödemelerde sıkıntı yaşanabileceği öngörülmektedir.

Belediyenin yıllar itibarıyla artan alacaklarını tahsil etme noktasında gerekli süreçleri başlatması ve alacaklarını tahsil etmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Banka Kredi Taksitlerinin Geç Ödenmesinden Dolayı Gecikme Faizi Ödenmesi

Belediyenin bankadan kullanmış olduğu kredi taksitlerini vadesinde ödeyememesi nedeniyle gecikme faizi ödenmesine sebebiyet verildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." denilmekte olup mezkûr Kanun'un "Harcama talimatı ve sorumluluk" başlıklı 32'nci maddesinin ikinci fıkrasında;

"Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve

yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur.” ifadesi yer almaktadır. Dolayısıyla harcama yetkilileri kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasından doğrudan doğruya sorumludurlar.

5018 sayılı Kanun’un “Kamu zararı” başlıklı 71’inci maddesinin birinci fıkrasında kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması şeklinde tanımlanmış ve ikinci fıkrasında da;

“Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

(-)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

esas alınır.” denilmektedir.

Bununla birlikte Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Kamu zararının belirlenmesi” başlıklı 6’ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde kamu zararının belirlenmesinde, kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin de esas alınacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması, alınan hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması ve yükümlülüklerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle gecikme cezası ödenmesi durumunda kamu kaynaklarında eksilmeye neden olmaktadır.

5018 sayılı Kanun’un “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesini (h) bendinde kamu giderinin;

“Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri” ifade ettiği belirtilmiştir.

Dolayısıyla kamu idareleri tarafından alınan hizmet bedelleri 5018 sayılı Kanun

kapsamında kamu gideri olarak ödenmektedir. Ancak alınan hizmet için ödenecek olan bedelden daha fazla ödeme yapılması 5018 sayılı Kanun kapsamında kamu gideri olarak değerlendirilemeyecektir.

5393 Sayılı Belediye Kanununun, “Belediye bütçesi” başlıklı 61 inci maddesinde de;

“-Belediyenin stratejik plânına ve performans programına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir.

Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir.

Bütçe yılı Devlet malî yılı ile aynıdır.

Bütçe dışı harcama yapılamaz.

Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur.”

Hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede 2023 yılında banka kredi taksit ödemelerinde gecikmeler olduğu ve gecikme faizi ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında özetle, bulguda yer alan Belediyece kullanılmış olan banka kredilerinin taksitlerinin geç ödenmesinden dolayı gecikme faizi ödenmesi durumu ile ilgili olarak Belediyenin ilgili birimleri özelinde gerekli uyarıların yapıldığı, taksitlerin zamanında ödenmesi hususunda gerekli önlemlerin alınması sağlanarak, bundan sonraki süreçte kamu kaynaklarının etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasında gerekli dikkat ve özen en üst seviyede gösterileceği belirtilmiştir.

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasının sağlanmasını ve kamu zararının oluşumunun engellenmesini teminen sözkonusu banka kredi taksitlerinin, herhangi bir gecikmeye mahal vermeksizin, zamanında ve eksiksiz ödemesi konusunda hassasiyet gösterilmesinin gerekmektedir.

BULGU 3: Emekliye Ayrılan Personel Ödemelerinin Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Yüksek Tutarda Vekalet Ücreti, Tahsil Harcı ve İcra Masrafları Ödenmesi

Emekliye ayrılan personel ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle, İdare aleyhine icra takiplerinin başlatıldığı ve vekalet ücreti başta olmak üzere tahsil harcı, icra masrafları vb yüksek tutarlarda ödemelerde bulunulduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır. " denilmekte olup mezkûr Kanun'un "Harcama talimatı ve sorumluluk" başlıklı 32'nci maddesinin ikinci fıkrasında;

"Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur. " ifadesi yer almaktadır.

Dolayısıyla harcama yetkilileri kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasından doğrudan doğruya sorumludurlar.

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kamu zararının belirlenmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde kamu zararının belirlenmesinde, kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin de esas alınacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması, alınan hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması ve yükümlülüklerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle gecikme cezası vb ödenmesi durumunda kamu kaynaklarında eksilmeye neden olmaktadır.

5393 Sayılı Belediye Kanununun, "Belediye bütçesi" başlıklı 61 inci maddesinde de;

“ ...

Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur.”

Hükmü yer almaktadır.

Belediyede, emekliye ayrılan personel ödemeleri zamanında yapılamamış ve İdare aleyhine icra takipleri başlatılmıştır. Bunun sonucunda, vekalet ücreti başta olmak üzere tahsil harcı, icra masrafları vb yüksek tutarlarda ödemelerde bulunulduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9: 2023 Yılında Emekliye Ayrılan İşçilere Zamanında Ödenmeyen Personel Borçlarından Dolayı Yapılan Giderler

AD SOYAD	KIDEM TAZMİNATI TL	BİRİKMİŞ İKRAMIYE TUTARI TL	TOPLAM TUTAR TL	PROTOKOL ÖNCESİ VEKALET ÜCRETİ TL	VEKALET ÜCRETİ	TAHSİL HARCİ	MASRAFI MİKTARI	ÖDENECEK TUTAR	İCRA DOSYASI
Fxx Axx	604.488,91	50.717,08	655.205,99	104.781,98	85.369,75	29.802,00	254,85	875.414,57	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/289E.
Fxx Bxx	369.464,00	47.868,35	417.332,35	68.737,41	56.723,62	18.900,00	254,85	561.948,23	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/290E.
Hxx Sxx	544.973,64	48.569,88	593.543,52	95.454,82	78.586,82	45.104,00	254,85	812.944,01	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/291E.
Mxx Mxx Axx	503.668,81	52.726,86	556.395,67	89.772,17	74.500,09	25.316,00	256,10	746.240,03	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/292E.
Şxx Çxx	543.679,29	49.229,34	592.908,63	95.350,83	78.517,04	26.977,00	256,10	794.009,60	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/293E.
Üxx Mxx	537.584,04	50.359,98	587.944,02	94.584,66	77.970,93	26.751,00	254,85	787.505,46	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/294E.
Gxx Pxx	520.171,44	50.131,49	570.302,93	91.911,74	76.030,41	25.948,00	254,85	764.447,93	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/295E.
Exx İxx	575.697,43	50.966,28	626.663,71	100.450,13	82.230,09	28.513,00	256,10	838.113,03	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/296E.
Rxx Exx	589.841,27	50.140,14	639.981,41	95.597,40	83.695,05	29.119,00	256,10	848.648,96	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/297E.

Mxx Gxx	464.137,64	37.545,56	501.683,2 0	81.651,18	68.482,24	22.826,00	254,85	674.897,47	GERMENCİK İCRA 2023/298E.
1Nxx Bxx	631.484,60	62.085,76	693.570,3 6	110.467,9 8	89.589,83	31.557,00	256,10	925.441,27	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/299
Sxx Ixx	534.485,93	49.777,17	584.263,1 0	94.033,19	77.566,03	26.583,00	256,10	782.701,42	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/300
1Axx Axx	579.958,80	47.274,93	627.233,7 3	100.579,6 5	82.292,80	28.539,00	256,10	838.901,28	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/301
1Axx Gxx	406.831,06	44.873,37	451.704,4 3	73.985,50	61.535,71	20.552,00	256,10	608.033,74	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/302
1Mxx Bxx	526.951,59	51.343,94	578.295,5 3	95.947,56	76.909,60	26.312,00	301,91	777.766,60	GERMENCİK İCRA DAİRESİ 2023/352E.
TTOPL AM	7.933.418,45	743.610,1 3	8.677.028, 58	1.393.306, 20	1.150.000, 00	412.799,0 0	3.879,81	11.637.013,5 9	

Emekliye ayrılan personelin ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle, İdare aleyhine icra takiplerinin başlatıldığı ve 1.393.306,20 TL vekalet ücreti, 412.799 TL tahsil harcı ve 3.879,81 TL icra masrafı ödemesinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan emekliye ayrılan personel ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle yüksek tutarda vekalet ücreti, tahsil harcı ve icra masrafları ödenmesi durumu ile ilgili olarak, Belediyenin ilgili birimleri ile görüşüldüğü, bundan sonraki süreçte emekliye ayrılan personel ödemelerinin zamanında yapılması için gerekli önlemlerin alınması sağlanarak yüksek tutarda vekalet ücreti, tahsil harcı ve icra masrafları ödenmesinin önüne geçilmeye çalışılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin nakit dengesi konusunda gerekli önlemleri alarak, vekalet ücreti, icra masrafı vb giderlere maruz kalmaması gerekmektedir.

BULGU 4: Jeotermal İdare Payları İle İlgili Gerekli Mutabakatların Sağlanmaması ve Önceki Yıllara Ait Tahsil Edilmemiş İdare Paylarının Bulunması

İdarenin, tahsil ettiği jeotermal payları ile ilgili gerekli mutabakatların sağlanmadığı ve önceki yıllara ilişkin tahsil edilmemiş jeotermal idare paylarının bulunduğu tespit edilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda;

“Madde 10:

e) İdare payı: “İdare payı: Akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak seralarda, elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde gayrisafi hasılatının %1’i tutarında idare payı ödenir. Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise kullanılan yıllık toplam ısı enerjisi değeri ve reenjeksiyon durumu dikkate alınarak kullanılan suyun bir metreküpü 1,5 Türk Lirası tutarını geçmeyecek şekilde, hesaplama yöntemi Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenen idare payı ödenir. Bu fıkra da belirlenen idare payı üst limiti her yıl ocak ayında yayımlanan yıllık TÜFE değeri kadar artırılır. İdare payı, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak seralarda, elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde her yıl haziran ayı sonuna kadar; kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise yönetmelikte belirlenen dönemlerde idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu büyükşehirlerde ilçe belediyesi olmak üzere ilgili belediye veya köy tüzel kişiliğine on iş günü içinde ödenir. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları idare payından kalan kısmı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere İçişleri Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarır. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.”

hükmü yer almaktadır.

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği’ nin “İdare payı” başlıklı 20’ nci maddesinin birinci fıkrasında aynen;

“Jeotermal kaynakların konut, iş yeri, balıkçılık, sera, kaplıca, termal kür merkezi gibi, ısıtma ve diğer amaçlı doğrudan kullanıldığı alanlar ve/veya dolaylı olarak yararlanıldığı elektrik enerjisi üretimi, kuru buz, mineral tuz eldesi, kurutma, soğutma gibi durumlarda ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1’i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, kaynağın sınırları içinde bulunduğu belediye veya ilgili köy tüzel kişiliğine bir ay içinde İdare tarafından ödenir. Doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların da doğrudan ve/veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerden elde edilen gayrisafi hâsılatın % 1’i tutarında idare payı alınır.”

Denilmektedir.

İdare payının, Anayasa Mahkemesi'nin 31.10.2013 tarih ve E.2013/41 K.2013/124 sayılı kararında da ifade edildiği üzere akışkanı kullanmak suretiyle gerçekleştirilen doğrudan ve/veya dolaylı faaliyet sonucunda elde edilen tüm gayrisafi hasılat üzerinden alınması gerekmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde ifade edilen İdare; il özel idareleri, büyükşehir belediyesi bulunan illerde valilik yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarıdır.

Mezkûr mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere jeotermal kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılatlarından %1'i tutarında idare payı alınmaktadır. Tahsil edilen bu tutarın beşte biri, kaynağın sınırları içinde bulunduğu belediye veya ilgili köy tüzel kişiliğine bir ay içinde idare tarafından ödenmektedir.

Yapılan incelemelerde Germencik Belediyesince 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda öngörülen payın takibinin yapılmaya çalışıldığı, Aydın Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı ile yazışmaların yapıldığı ancak gönderilen paylarla ilgili mutabakatın sağlanamadığı ve önceki yıllara ilişkin (2016, 2015, 2014) tahsil edilmemiş idare paylarının olduğuyla ilgili en son Germencik Belediye Başkanlığı tarafından 27.05.2021 tarih ve E-20939884-2845 sayılı yazının yazıldığı tespit edilmiştir.

İzleyen süreçte 28.07.2021 tarihinde Germencik Belediyesi banka hesabına 2013, 2014 ve 2015 yılları idare payı olarak 2.527.159,77 TL tutarında para gönderildiği tespit edilmiştir.

2016 yılına ilişkin herhangi bir idare payının ödenmediği de tespit edilmiştir.

Diğer yandan sadece Aydın YİKOB tarafından gönderilen tutarların doğru olduğu varsayılmış ve gerçek anlamda ne kadar idare payının alınması gerektiği noktasında bir araştırma da yapılmamıştır.

Kamu İdaresi cevabında özetle bulguda yer alan jeotermal idare payları ile ilgili gerekli mutabakatların sağlanmaması ve önceki yıllara ait tahsil edilmemiş idare paylarının bulunması durumu ile ilgili olarak, öncelikle Aydın Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı ile sonrasında ise gerekli görüldüğü takdirde 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu 102. maddesi hükmüne göre İdare payını ödemek zorunda olan kurumlar ve/veya bağlı oldukları vergi dairesi müdürlükleri ile gerekli yazışmaların yapılarak Belediyenin ilgili kanunlar gereği

idare payından alması gereken yasal kısım ile ilgili gerekli idari ve hukuki önlemlerin alınması sağlanacağı ifade edilmiştir.

Yasal süresi içerisinde ödenmeyen idare paylarının yasal faiziyle birlikte tahsilatının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi

Belediye tarafından tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kesilen %10 nispetindeki Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının Aydın Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına aktarılmasında gecikmeye sebebiyet verildiği görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'nci maddesinde belediyelerce, tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirileceği ve bunun emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği ifade edilmiş, tahsil edilen bu tutarların da tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca tahsil edilen katkı payını söz konusu süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği de düzenlenmiştir. Bu işlemlerle ilgili olarak aynı maddede belediye başkanlarına, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlama hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Ödenmeyen payların da, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği belirtilmiştir.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Çeşitli hükümler" başlıklı 3'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceği, burada toplanan katkı payı tutarlarının defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, taşınmaz kültür varlıklarının korunması için tahsil edilen katkı paylarının süresinde Aydın Defterdarlığı bünyesinde açılan hesaba aktarılmadığı, bu nedenle ilgili idarenin Germencik Belediyesine başvuruda bulunduğu ve söz konusu katkı paylarının gecikmeden kaynaklanan faizleri ile birlikte belediyenin merkezi idare vergi gelirlerinden alınan payından Aydın YİKOB tarafından kesildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan taşınmaz kültür varlıklarının korunması için tahsil edilen katkı paylarının zamanında gönderilmemesi ile ilgili olarak Belediyenin ilgili birimleri ile görüşüldüğü, bundan sonraki süreçte söz konusu katkı paylarının Aydın Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının Aydın Defterdarlığı bünyesinde var olan hesabına zamanında yatırılarak gecikme cezalarının önüne geçilmesi sağlanacağı ifade edilmiştir.

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanabilmesi bakımından, herhangi bir gecikme cezasına maruz kalınmaması için bahsi geçen katkı paylarının Belediye tarafından ilgili kurumlara zamanında yatırılması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediyenin Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

Belediyenin “Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli”ni oluşturan gelir kalemlerinden bazılarının tahsilat oranlarının düşük düzeyde kaldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendinde, Belediye Başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinin birinci fıkrasında, muhasebe hizmetinin; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemi olduğu, aynı maddenin ikinci fıkrasında muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'inci maddesinin (e) bendinde de, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, "Ödeme zamanı ve önce ödeme" başlıklı 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55'inci maddesinin birinci fıkrasında; amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı hükmü yer almaktadır. Belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir ihbarname düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir ödeme emri düzenlenerek tebliğ edilmelidir. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında olmayan gelirlerin ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli'nde önemli görülen ancak tahakkuk tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 10: 2023 Yılı Gelir Tahsilat Oranları

Gelir Türü	2022 Yılı Devreden Gelir Tahakkuk Tutarı	2023 Yılı Gelir Tahakkuk Tutarı	Toplam Tahakkuk Tutarı	2023 Yılı Net Tahsilat Tutarı	2024 Yılına Devreden Tahakkuk Tutarı	Tahsilat Oranı %
Bina Vergisi	5.623.686,99	6.263.367,53	11.887.054,52	6.860.136,60	4.994.403,78	57,71
Arsa Vergisi	425.686,12	1.052.754,14	1.478.440,26	957.091,82	518.687,44	64,73
Arazi Vergisi	46.271,95	69.584,73	115.856,68	53.006,32	57.912,52	45,75
İlan ve Reklam Vergisi	401.095,24	104.302,78	505.398,02	49.852,45	455.545,57	9,86
Çevre Temizlik Vergisi	641.426,36	505.490,76	1.146.917,12	364.151,35	781.707,52	45,38
Ecrimisil Gelirleri	272.943,32	264.893,00	537.836,32	250.203,41	287.632,91	46,52
Genel Toplam	7.411.109,98	8.260.392,94	15.671.502,92	8.534.441,95	7.095.889,74	54,45

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan belediyenin gelir tahsilat oranlarının düşük

olması ile ilgili olarak Belediyenin ilgili birimleri ile görüşüldüğü, bundan sonraki süreçte Belediyeye ait gelirlerin tahsilatı konusunda ödemenin teşvik edilmesine ilişkin uygulamaların yapılmasının planlandığını, takip ve tahsile ilişkin olarak da gerekli dikkat ve özen gösterileceğini ifade etmiştir.

Belediyenin tahsilat oranları düşük olan gelir kalemlerinin tahsil ve takibi hususunda gerekli özenin gösterilmesi ve yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi Ödeyen Şirketlerle Gerekli Mutabakatların Yapılmaması ve Söz konusu Şirket Beyanlarının Esas Kabul Edilmesi

Belediyenin tahsil etmiş olduğu Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile ilgili olarak, söz konusu vergiyi ödeyen şirketlerle gerekli mutabakatların yapılmadığı ve şirket beyanlarının esas alındığı tespit edilmiştir.

Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 34 ve devamı maddelerinde düzenlenmekte ve belediye öz gelirleri arasında yer almaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 34 üncü ve izleyen maddeleri;

“ – Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabidir.

Mükellef ve sorumlu:

Madde 35 – Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükelleflerdir.

(Değişik ikinci fıkra: 9/7/2008-5784/14 md.) 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar. Organize sanayi bölgelerinde tüketilen elektrik enerjisinin vergisini organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliklerine elektriği temin eden kuruluş öder.”

Şeklindedir.

Söz konusu vergi, elektrik (ve havagazı) enerjisi dağıtım kuruluşları tarafından belediyeye beyan edilmekte ve ödenmektedir. Bu nedenle, belediye kendilerine ödenmesi

gereken verginin takip ve tahsilatı konusundaki beyanların gerçeği yansıtmıyıp yansıtmadığı konusunda gerekli mutabakatı yapmalıdır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ödeyen şirketlerle gerekli mutabakatların yapılmadığı ve şirket beyanlarının esas kabul edilmesi ile ilgili olarak Belediyenin ilgili birimleri ile görüşüldüğü, zamanaşımı hükümleri de dikkate alınarak öncelikle geçmiş döneme ilişkin olarak EPDK'dan Elektrik Tüketim Vergisine ilişkin gerekli bilgiler alınıp, şirketlerin beyanları ile ilgili gerekli kontroller sağlanacağı ve Belediyeye verilen beyanlar ile alınan veriler arasında tahsil edilmeyen tutarların bulunması halinde yasal faizi ile birlikte ilgili şirketlerden tahsilat sağlanacağı belirtilmiştir.

Belediyenin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan, Elektrik Tüketim Vergisine ilişkin matrah olan tüketim verileri noktasında gerekli verileri alıp, şirketlerin beyanları ile ilgili gerekli kontrolleri sağlaması gerekmektedir.

BULGU 8: İhale Yapılmak Suretiyle Karşılanması Gereken Bazı Alımlarının, Doğrudan Temin Parasal Sınırının Altında Kalacak Şekilde Parçalara Bölünerek Gerçekleştirilmesi

İhale yapılmak suretiyle karşılanması gereken bazı yapım işleri ve mal alımlarının, doğrudan temin parasal sınırının altında kalacak şekilde parçalara bölünerek gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde; ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması gerektiği, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu; 22'nci maddesinin (d) bendinde, 2023 yılında büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları için doğrudan temin usulüne başvurulabileceği belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5'inci maddesinde, Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında temininin 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiş, bu yöndeki uygulamaların ilgililer açısından sorumluluk doğuracağı hususu da dikkat edilmesi gereken bir başka konu olarak vurgulanmıştır.

Yapılan incelemede; aynı ihale içinde yer alabilecek nitelikteki ihtiyaçların, birbirine yakın tarihlerde parçalara bölünerek temin edildiği ve bazı firmalardan alınan mal fiyatlarının piyasa fiyatlarının üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan doğrudan temin yöntemlerine uyulmakla birlikte toplanan teklif ve belge içerikleriyle ilgili şüphe uyandıran durumların olduğu da görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan Kamu İhale Kanununun ihale usullerine uygun düzenlemeler yapılarak temel ilkelere dikkat edileceği, gerekli özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırı olan bu uygulamanın sonlandırılması gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Zamanında Kullandırılmaması

Belediye bünyesinde çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı, bu nedenle birikmiş yıllık izinlerin Belediyenin işçilere karşı olan yükümlülükleri üzerinde mali risk oluşturduğu görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, işçinin yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de 4857 sayılı Kanun'a paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde bu Kanun'un 59'uncu maddesi gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer yandan Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tasarruf Tedbirleri" konulu 2021/14 sayılı Genelgesinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Dinlenme, bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini hüküm altına almaktadır. 4857 sayılı Kanunu'nun 59'uncu maddesinde yer alan iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine dair hüküm, yıllık iznin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil izin kullanılmadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesine yönelik olarak düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği kalan yıllık izin sürelerine tekabül eden yevmiye tutarı kadar alacakları doğmaktadır. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için çok yüksek tutarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Tablo 11: İşçi Personel Kullanılmamış Yıllık İzin Tablosu

Ad Soyad	Bağlı Olduğu Müdürlük	Kalan İzin
Hxx Gxx	FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	366

Mxx Dxx	DESTEK HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	341
Cxx Kxx	TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	310
Üxx Axx	TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	295
Exx Öxx	TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	291
Gxx Gxx	EMLAK VE İSTİMLAK MÜDÜRLÜĞÜ	265
Sxx Dxx	TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	167
Hxx Yxx	FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	34

Yapılan incelemede, 31.12.2023 tarihi itibarıyla çalışan 39 kadrolu işçinin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullanılmadığı, bu nedenle de toplam 2069 gün kullanılmamış birikmiş yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan konuyla ilgili olarak bundan sonraki süreçte 4857 sayılı Kanun ve 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde öngörüldüğü şekilde işçilere yıllık izin kullandırımı yapılacağı, bununla birlikte hem yıllık izin ücreti ödenmemesi hem de iş performansının artması açısından işçilerin düzenli olarak izin kullanımının teşvik edilmesine ilişkin gerekli plan ve programlar yapılacağı ifade edilmiştir.

Kullanılmayan işçi yıllık izinleri konusunda mevzuata uygunluğun sağlanması ve işten ayrılmalarda Belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla, kendi rızalarıyla bile olsa, çalışanların anayasal haklarının ihlaline yol açan bu uygulamaya izin verilmemesi ve yıllık izinlerin 4857 sayılı Kanun ve 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde öngörüldüğü şekilde kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 10: Memurlar Eliyle Yürütülmesi Gereken Hizmetlerin Bir Kısımının Daimi İşçiler ve Şirket İşçileri Vasıtasıyla Yürütülmesi

Belediyede memurlar eliyle yürütülmesi gereken hizmetlerin bir kısmının daimi işçi personel ve şirket personeli işçiler eliyle yürütüldüğü görülmüştür.

Tablo 12: Kurumun Birim Bazında İstihdam Edilen Personel Listesi

S. No	Başkanlık/Müdürlük/Birim	Memur	Sözleşmeli Personel	İşçi	Geçici İşçi	Diğer	Genel Toplam
1	Başkanlık Makamı	1					1

2	Afet İşleri Müdürlüğü						
3	Bilgi İşlem Müdürlüğü					1	1
4	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	2		1		3	6
5	Emlak ve İstimlak Müdürlüğü	3	1	1		2	7
6	Fen İşleri Müdürlüğü	5		2		41	48
7	İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü						
8	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	6				2	8
9	İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü	1	1			1	3
10	İşletme Müdürlüğü	1	1		26	30	58
11	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	10	1			22	33
12	Mali Hizmetler Müdürlüğü	6				4	10
13	Muhtarlık İşleri Müdürlüğü						
14	Park ve Bahçeler Müdürlüğü	2				6	8
15	Temizlik İşleri Müdürlüğü	4		4		65	73
16	Yazı İşleri Müdürlüğü	6				3	9
17	Zabıta Müdürlüğü	9				17	26

Belediyenin Bilgi İşlem Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğü'nde memurlar tarafından yürütülmesi gereken bir kısım işlerin işçiler ve şirket personeli tarafından yapıldığı görülmüştür.

Anayasanın 128 inci maddesinde, Devlet Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği belirtilmiştir.

Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 ve 33 üncü maddelerinde de süreklilik arz eden görevlerin memurlar eliyle yürütüleceği ve kadrosuz memur çalıştırılmayacağı hükmü amirdir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan memur eliyle yürütülmesi gereken kamu hizmetlerinin Belediye memur kadrolarının yeterliliği ölçüsünde memurlar vasıtası ile yürütülmesinin sağlanacağı, bu bağlamda gerekli olan birimler arası görevlendirmelerin derhal yapılacağı ve işçi ve şirket personeli istihdamı sona erdirilmeye çalışılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri gereği memurlar eliyle yürütülmesi gereken kamu hizmetlerinde, işçi ve şirket personeli istihdamının sona erdirilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Ödenek Üstü Harcamalar Yapılması

Belediyenin ödenek üstü harcamalar yaptığı tespit edilmiştir.

Belediyenin, özellikle temsil ağırlama ve tören bütçesi harcamasında ödenek üstü harcamalar yaptığı görülmüştür. 3.500.000,00 TL olan sözkonusu bütçe kalemine, 870.000,00 TL ilave ödenek eklenmiş ve bütçe kalemi toplamı 4.370.000,00 TL tutarına yükseltilmesine rağmen, 10.11.2023 tarihi itibarıyla temsil ağırlama ve tören harcamaları tutarının 8.215.848,72 TL'ye yükseldiği ve -3.845.848,72 TL ödenek üstü harcama yaptığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun, “Bütçelerin Uygulama Esasları Ödeneklerin kullanılması” başlıklı 20 nci maddesi,

“Bütçe ödeneklerinin kullanılmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

(a) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, ayrıntılı harcama programlarını hazırlar ve vize edilmek üzere Cumhurbaşkanlığına gönderir. Bütçe ödenekleri, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde, nakit planlaması da dikkate alınarak vize edilen ayrıntılı harcama programları ve serbest bırakma oranlarına göre kullanılır.

(b) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) Özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumları ayrıntılı finansman programlarını hazırlar ve harcamalarını bu programa uygun olarak yaparlar.

(c) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) Ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanmasına, vize edilmesine, uygulanmasına ve uygulamanın izlenmesine dair usûl ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

d) Kamu idareleri, bütçelerinde yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamaz. Bütçeyle verilen ödenekler, tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılır. Ancak, ait olduğu malî yılda ödenemeyen ve emanet hesabına alınamayan zamanaşımına uğramamış geçen yıllar borçları ile ilama bağlı borçlar, ilgili kamu idaresinin cari yıl bütçesinden ödenir.

e) (Ek: 29/6/2012-6338/11 md.) İlgili mevzuatına göre, yılı içinde hizmetin gerektirdiği hâllerde Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen usûl ve esaslar çerçevesinde merkezî yönetim

kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde yeni tertipler, gelir kodları ve finansman kodları açılabilir.

f) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) Cari yılda kullanılmayan ödenekler yıl sonunda iptal edilir.

g) Genel veya kısmi seferberlik, savaş ilanı veya (...) (35) zorunlu askeri hazırlıkların yapıldığı olağanüstü hallerde Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerindeki mevcut ödenekler, bu idarelerin ödenek toplamları aşılmamak şartıyla, birleştirilerek kullanılabilir. Bu durumda da mevcut ödeneklerin yeterli olmaması halinde toplam ödenek tutarının yüzde on beşine kadar ek harcama yapılabilir.”

Yine aynı Kanunun “Ödenek Üstü Harcama” başlıklı 70 inci maddesinde

“ Kamu zararı oluşturmamakla birlikte bütçelere, ayrıntılı harcama programlarına, serbest bırakma oranlarına aykırı olarak veya ödenek gönderme belgelerindeki ödenek miktarını aşan harcama talimatı veren harcama yetkililerine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemeler toplamının iki katı tutarına kadar para cezası verilir.”

Hükümlerini içermektedir.

Yapılan incelemelerde, özellikle de temsil ağırlama ve tören harcamalarında, ödenek üstü harcamaların olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan ödenek üstü harcamaların yapılması ile ilgili olarak özellikle temsil ağırlama ve tören harcamaları ile ilgili olarak ödeneklerin aşılmamasının sağlanacağı ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanabilmesi bakımından bütçe hedef ve tutarlarına bağlı kalınıp ödenek üstü harcama yapılmamaya çalışılacağı ifade edilmiştir.

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanabilmesi bakımından, bütçe hedef ve tutarlarına bağlı kalınıp, ödenek üstü harcama yapılmaması ve mevzuata bağlı kalınması gerekmektedir.

BULGU 12: Önceki Yıllara İlişkin Tahsil Edilmeyen Kira Alacaklarının Bulunması

İdarenin önceki yıllara ait, tahsil edilmemiş 1.950.187,54 TL tutarında kira alacağı olduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." denilmekte olup mezkûr Kanun'un "Harcama talimatı ve sorumluluk" başlıklı 32'nci maddesinin ikinci fıkrasında;

"Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur." ifadesi yer almaktadır. Dolayısıyla harcama yetkilileri kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasından doğrudan doğruya sorumludurlar.

5018 sayılı Kanun'un "Kamu zararı" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrasında kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması şeklinde tanımlanmış ve ikinci fıkrasında da;

"Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

(-)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

esas alınır." denilmektedir.

Bununla birlikte Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kamu zararının belirlenmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (g)

bendinde kamu zararının belirlenmesinde, kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin de esas alınacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması, alınan hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması ve yükümlülüklerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle gecikme cezası ödenmesi durumunda kamu kaynaklarında eksilmeye neden olmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 11'inci maddesinde, devlet memurlarının görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumlu oldukları, 12'nci maddesinde de, devlet memurlarının görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek zorunda oldukları ve kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu açıklanmıştır.

5393 Sayılı Belediye Kanununun, "Belediye bütçesi" başlıklı 61 inci maddesinde de

"-Belediyenin stratejik plânına ve performans programına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir.

Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir.

Bütçe yılı Devlet malî yılı ile aynıdır.

Bütçe dışı harcama yapılamaz.

Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur."

Hükmü yer almaktadır.

İdarenin kira alacakları ile ilgili durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 13: Kira Alacakları Tablosu

Sicil No	Adı Soyadı	Borç Yılı	Bakiye	Gecikme Zammı	Toplam
4138	Mxx Yxx	2009	11.422,75	29.086,20	40.508,95
4342	Hxx Mxx	2009	5.599,56	12.420,57	18.020,13
4981	Hxx Axx	2021	3.391,74	2.259,62	5.651,36
5145	Dxx Üxx	2023	8.118,94	1.332,31	9.451,25
5288	Nxx Yxx	2009	1.139,04	3.363,27	4.502,31

5732	Hxx Öxx	2009	317,8	966,31	1.284,11
5834	Bxx Hxx	2009	6.040,68	17.836,18	23.876,86
6043	Kxx Gxx	2009	12.986,40	37.931,29	50.917,69
6237	Hxx İxx	2011	80,16	195,22	275,38
6416	Lxx Txx	2023	5.519,52	460,63	5.980,15
6515	Dxx Üxx Oxx	2010	2.883,12	7.484,28	10.367,40
6536	Hxx Çxx	2009	1.426,32	4.211,51	5.637,83
6733	Dxx Gxx Şxx Kxx	2011	10.485,32	23.215,36	33.700,68
6874	Txx ÖxxExxHxxTxxNxxOxx	2023	19.166,68	1.070,18	20.236,86
6967	Kxx Çxx	2015	637,51	1.169,90	1.807,41
7311	Exx Gxx	2017	3.948,00	5.908,66	9.856,66
7508	Gxx Axx LTD.ŞTİ. Axx	2009	1.291,50	3.910,01	5.201,51
7660	Nxx Çxx	2009	630,48	1.861,65	2.492,13
7698	Hxx Kxx	2009	3.743,19	9.571,85	13.315,04
7843	Mxx Exx Üxx	2009	613,56	1.873,21	2.486,77
8275	Cxx Bxx	2009	637,32	1.796,18	2.433,50
8564	Kxx Çxx	2014	1.945,76	3.431,04	5.376,80
8801	Axx Şxx	2023	9.325,73	1.581,85	10.907,58
8855	Gxx Exx Sxx ADİ ORT	2012	35.200,00	82.298,31	117.498,31
8875	Rxx Axx	2010	11.686,50	29.001,82	40.688,32
9465	Nxx Axx	2022	10.838,02	2.522,03	13.360,05
10616	Nxx Uxx	2021	4.583,37	3.028,94	7.612,31
11665	Vxx Uxx	2012	9.839,92	20.810,28	30.650,20
11667	Gxx Öxx	2016	1.066,50	1.705,00	2.771,50
11741	Kxx Gxx	2007	1.999,33	6.828,43	8.827,76
12037	Axx Kxx	2010	810,12	2.186,66	2.996,78
13888	Sxx Sxx	2019	6.487,64	5.640,97	12.128,61
15028	Axx Axx	2011	1.254,00	2.985,50	4.239,50
15131	Exx Gxx	2011	605	1.409,79	2.014,79
17572	Mxx Yxx Öxx	2012	1.697,76	3.803,76	5.501,52
17891	Axx İxx Txx Txx	2016	8.912,40	14.016,52	22.928,92
18178	Bxx Dxx	2023	7.877,94	760,64	8.638,58
19444	Oxx İx	2013	119,24	253,01	372,25
19669	Sxx Kxx	2007	2.779,58	8.748,23	11.527,81
19705	Sxx Kxx	2009	42.172,30	94.687,49	136.859,79
20231	Exx Uxx	2023	11.568,28	1.894,40	13.462,68
20393	Cxx Axx	2007	2.232,00	5.878,49	8.110,49
20533	Oxx Şxx Oxx Bxx	2023	10.642,35	1.802,78	12.445,13
20534	Dxx Axx Ve Axx	2015	2.908,56	4.776,10	7.684,66
20537	Zxx Txx	2007	2.330,44	5.896,42	8.226,86
21248	Txx Mxx	2009	307,9	873,4	1.181,30
21261	Sxx Sxx Mxx Txx	2011	5.124,00	12.427,15	17.551,15
21717	Oxx Bxx Gxx Sxx	2007	739,38	2.533,26	3.272,64
21733	Exx Yxx	2011	2.467,60	5.431,16	7.898,76
21876	Exx Axx	2008	480	1.532,89	2.012,89

21978	Hxxx Pxx	2012	592	1.338,99	1.930,99
22149	Txx Gxx	2023	3.350,00	249,61	3.599,61
23226	Dxx Öxx	2023	7.800,24	893,69	8.693,93
24095	Axx Sxx Dxx	2013	21.087,68	40.748,49	61.836,17
26438	Sxx Çxx	2024	1.624,44	3,8	1.628,24
26820	Öxx Dxx	2022	26.975,61	5.892,56	32.868,17
26835	Axx Gxx	2020	3.166,65	2.545,50	5.712,15
27183	Gxx Exx	2016	1.111,84	1.938,83	3.050,67
27366	Axx Bxx	2022	4.077,72	1.107,18	5.184,90
27443	Rxx Txx Axx	2023	1.172,56	116,91	1.289,47
27523	Nxx Gxx	2023	4.155,54	1.099,17	5.254,71
29682	Axx Bxx	2023	23.242,61	2.639,35	25.881,96
29786	Gxx Kxx	2023	2.532,00	173,11	2.705,11
29934	Gxx Dxx Yxx	2017	1.483,00	2.273,94	3.756,94
30347	Nxx Cxx	2019	3.942,94	3.988,81	7.931,75
30439	Axx Dxx	2021	40.283,39	13.717,97	54.001,36
30604	Fxx Gxx	2022	5.544,65	1.663,59	7.208,24
31717	Gxx Çxx	2023	15.341,25	2.824,05	18.165,30
32010	Bxx Gxx	2021	75.102,37	26.593,22	101.695,59
32047	Fxx Cxx	2021	12.628,56	4.293,67	16.922,23
32228	Sxx Bxx	2023	3.044,09	506,5	3.550,59
32950	İxx Çxx	2020	554,17	419,17	973,34
32960	Nxx Kxx	2020	13.828,20	5.462,66	19.290,86
33903	Mxx Exx Kxx	2020	2.572,24	2.014,94	4.587,18
34280	Dxx Mxx Kxx	2023	15.034,35	3.528,00	18.562,35
34307	Sxx Yxx	2021	65.324,49	22.870,76	88.195,25
34320	Mxx Yxx	2023	51.943,13	6.835,41	58.778,54
34912	Axx Axx Bxx	2023	12.678,69	1.327,79	14.006,48
35885	Çxx Txx	2023	6.896,23	1.267,47	8.163,70
36088	Dxx Gxx	2023	13.176,72	2.235,02	15.411,74
36365	Bxx Bxx	2023	7.944,24	573,38	8.517,62
36454	Nxx Uxx	2020	11.627,87	6.851,37	18.479,24
36810	Dxx Kxx	2023	2.858,98	225,73	3.084,71
37263	Sxx Yxx	2023	12.921,91	1.349,24	14.271,15
38445	Dxx Axx	2022	20.987,56	5.422,25	26.409,81
39333	Yxx ve Kxx Bxx İxx	2023	362,99	51,61	414,6
41513	Nxx Çxx	2023	3.558,31	339,44	3.897,75
41796	Mxx Exx Dxx	2023	6.458,35	435,98	6.894,33
391	Kxx Çxx	2001	80	524,29	604,29
4138	Mxx Yxx	2005	3.212,55	11.186,65	14.399,20
4166	Sxx Şxx	2011	1.055,10	2.659,09	3.714,19
4952	Bxx Gxx	2007	31,67	107,28	138,95
5288	Nxx Yxx	2004	3.774,26	13.899,57	17.673,83
5732	Hxx Öxx	2005	1.882,44	6.568,34	8.450,78
5831	Dxx Çxx	2003	1.729,25	6.811,72	8.540,97

5834	Bxx Hxx	2006	8.991,65	31.156,07	40.147,72
6043	Kxx Gxx	2004	13.568,99	47.364,00	60.932,99
6515	Dxxİ ÜxxOxx	2001	6.038,78	24.876,39	30.915,17
6534	Mxx Vxx	2004	731,75	3.090,51	3.822,26
6671	Oxx Exx	1999	247,01	1.724,48	1.971,49
6940	S.H.P İLÇE BŞK.	2008	358,69	1.117,56	1.476,25
7508	Gxx Axx LTD.ŞTİ. ARTÜ	2006	5.659,79	19.514,95	25.174,74
7660	Nxx Çxx	2006	1.548,22	5.316,62	6.864,84
7698	Hxx Kxx	2008	163,46	513,18	676,64
7843	Mxx Exx Üxx	2006	3.993,90	13.496,32	17.490,22
8076	Dxx Cxx	2008	4.873,36	15.655,32	20.528,68
8275	Cxx Bxx	2008	25,42	79,21	104,63
10077	İxx Kxx	2015	944	1.853,71	2.797,71
13229	Rxx Kxx	2007	18,13	62,56	80,69
13245	Cxx Kxx	2008	2.559,32	8.046,10	10.605,42
13379	Txx Axx	2014	660	1.381,91	2.041,91
13888	Sxx Sxx	2018	1.335,00	1.602,23	2.937,23
14160	Nxx Yxx	2001	10	65,08	75,08
14196	Hxx Txx	2003	70	337,51	407,51
14203	Oxx Bxx	2002	835,3	4.501,61	5.336,91
15171	Exx Kxx	2014	1.115,16	2.167,14	3.282,30
17572	Mxx YxxÖxx	2010	350	919,74	1.269,74
19556	Axx Çxx	2001	70	466,79	536,79
19582	Oxx Txx Kxx	2010	888	2.357,69	3.245,69
19669	Sxx KxxL	2010	484	1.341,21	1.825,21
19705	Sxx Kxx	2010	7.920,00	21.333,98	29.253,98
20042	Exx Dxx	2000	21,5	179,25	200,75
20110	Hxx Txx	2010	125,89	343,36	469,25
20393	Cxx Axx	2005	684	2.278,99	2.962,99
20502	Axx Öxx	2000	210	1.652,52	1.862,52
20530	Yxx Kxx	2000	316,5	2.548,71	2.865,21
20537	Zxx Txx	2006	120	462,33	582,33
20852	Mxx Sxx	2001	2.567,00	15.980,27	18.547,27
20885	Mxx Dxx	2000	13,05	108,81	121,86
20988	Yxx Uxx	2000	5,07	42,27	47,34
20989	Bxx Axx	2000	33,75	281,38	315,13
21088	Cxx Bxx	2001	459,33	3.137,73	3.597,06
21209	Txx Gxx	2005	140	581,08	721,08
21253	Axx Dxx	2010	287,12	749,93	1.037,05
21257	S.S Sxx Axx	2004	1.154,00	4.853,92	6.007,92
21261	Sxx Sxx Mxx Txx	2010	1.166,67	3.073,82	4.240,49
21717	Oxx Bxx Gxx Sxx	2002	264	1.157,33	1.421,33
26618	Oxx Sxx	2024	84.623,00	1.481,33	86.104,33
29147	Yxx UYxx	2015	3.514,00	6.198,71	9.712,71
30206	Axx Kxx	2016	1.000,50	1.612,82	2.613,32

30347	Nxx Cxx	2017	800	1.074,94	1.874,94
	TOPLAM		977.799,36	692.388,18	1.950.187,54

Yapılan incelemede önceki yıllara ait yüksek tutarda kira alacakları ile ilgili gecikmeler olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, geçmiş döneme ait olan ve tahsil edilmemiş belediye kira alacaklarının takip ve tahsili ivedilikle hukuk işleri tarafından yasal işlemler yapılacağı ve bundan sonraki süreçte de kira alacaklarının gecikmemesine ilişkin önlemler titizlikle alınacağı ifade edilmiştir.

Belediyenin mali yapısına sağlayacağı olumlu etki yanında kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasının sağlanması ve kamu zararının oluşumunun engellenmesini teminen sözkonusu alacakların, herhangi bir gecikmeye mahal vermeksizin, zamanında ve eksiksiz tahsil edilmesi konusunda hassasiyet gösterilmesinin gerekmektedir.

BULGU 13: Personele Verilen İş Avanslarının Muhasebeleştirilmesinde Kişilerden Alacaklar Hesabının Kullanılması

İdarenin personeline vermiş olduğu iş avanslarını, 160- İş Avans ve Kredileri Hesabı yerine, 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 124'üncü maddesinde, 160 İş avans ve kredileri hesabı kurumca mevzuatı gereğince bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen iş avans ve kredilerinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup 125 inci maddesinde;

“(1) İş avans ve kredileri hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) İş avans ve kredi çeşitleri: Bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilecek iş avansı ve açılacak kredilerin çeşitleri aşağıda gösterilmiştir.

1) Mutemetlere verilen avanslar,

2) Yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanması için görevlendirilecek mihmandarlara verilen avanslar,

3) Avans sınırlarını aşan giderler için mutemetler adına açılan krediler,

4) Yabancı ülkelerde yapılacak satın almalar için görevlendirilen mutemetler adına bankalar nezdinde açtırılan krediler,

oluşturur.

b) Mutemetlerin görevlendirilmesi, avans ve kredi verilmesi ve mahsubu

1) Harcama yetkilisi mutemedi görevlendirilmesinde uyulacak esaslar: Kurumun her bir harcama birimi için ayrı ayrı mutemet görevlendirilir. Harcama yetkilisi, ilk görevlendirmede ve değişiklik halinde mutemetlerin adını, soyadını ve unvanlarını, bir yazı ile ilgili birime bildirirler. Bu yazılar bir dosyada saklanır.

2) Avansın verilmesi ve harcanması: Bütçe sınıflandırmasının herhangi bir ekonomik kodunun 2 nci düzeyinden verilmiş olan avansın mahsubu yapılmadan, belirlenen limiti aşmasa bile aynı ekonomik kodun 2 nci düzeyinden yeniden avans verilemez. Ancak, başka bir ekonomik kodun 2 nci düzeyinden istenilen avans, mutemede tanınan limiti aşmadığı takdirde verilebilir. Bir iş için verilen avans yalnız o işe harcanır. Avans alınmadan harcama yapılamaz. Avansın verildiği tarihten önce yapılan harcamalara ait belgeler kabul edilmez.

3) Avansların mahsubu: Her mutemet aldığı avanstaki harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri avansın verildiği tarihten itibaren en çok bir ay içinde vermek ve artan parayı iade etmekle yükümlüdür. Mutemet işin tamamlanmasından sonra bir aylık sürenin bitimini beklemeksizin avans artığını iade etmek ve hesabını kapatmak zorundadır. Mutemet mali yılın sonunda bir aylık sürenin dolmasını beklemeksizin, henüz mahsubunu yaptırmadığı harcamalara ait belgeleri vermek ve artan parayı yatırmakla yükümlüdür. Mali yılın son günlerinde mutemetlerce verilen belgelerin incelenmesi yılsonuna kadar bitirilemediği takdirde, avans artığı mahsup döneminde kapatılmak üzere ertesi yıla devredilir. Malın teslim alındığı veya hizmetin gördürüldüğü, ancak belgelerin mahsup döneminde verileceği, dairesince mali yılın sonuna kadar muhasebe yetkilisine bildirilen mutemet avansları için de aynı şekilde işlem yapılır. Yukarıda açıklandığı şekilde mahsup edilmeyen mutemet avansları veya iade edilmeyen avans artığı mutemet adına 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına alınarak durum mutemedin bağlı olduğu daireye bildirilir ve bu mutemede varsa gecikme zammı dâhil avansın mahsubu yapılincaya kadar bir daha avans verilmez veya adına kredi açılmaz. Mutemet hakkında 6183 sayılı Kanun Hükümleri uyarınca işlem yapılır. Bu şekilde 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına alınan tutarlara ait olarak, avansın mahsup süresi içinde düzenlenmiş olan mahsup evrakının sonradan teslim edilmesi durumunda, avans mahsup edilmekle birlikte, avansın mahsup veya iade edilmesi gerektiği tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı mutemetten tahsil edilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

İdare hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, personele verilen iş avanslarının 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan konuda gerekli özenin gösterileceğini ifade etmiştir

Personele verilen iş avanslarının 160-İş avans ve kredileri hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirlerine Uygun Olmayan Harcamaların Bulunması

30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı tasarruf tedbirlerine uygun olmayan alımların olduğu görülmüştür.

Söz konusu tasarruf genelgesinin “Temsil, Tören, Ağırhama ve Tanıtım Giderleri” maddesinde yer alan,

“ Uluslararası toplantılar ile milli bayramlar hariç açılış, konferans, seminer, yıl dönümü vb kutlama ve organizasyonlara ilişkin faaliyetler nedeniyle gezi, kokteyl, yemek vb davetler düzenlenmeyecek, hediye verilmeyecek ve diğer adlar altında ödeme yapılmayacaktır. Temsil ve ağırhama ödenekleri, zorunlu haller dışında kullanılmayacaktır.

..

... ajanda takvim, plaket, hatıra, hediye, eşantıyon basım ve dağıtımı türü işler yaptırılmayacaktır.

..

Kamu kurum ve kuruluşlarınca mevzuattan kaynaklanan zorunluluklar gereği yapılan veya kurum faaliyetleri ile doğrudan ilgili olan tanıtım gidereleri hariç olmak üzere basın ve yayın organlarına ilan reklam verilemeyecektir. ”

Hükmüne rağmen;

- Muhtarlar gününde ilçedeki tüm muhtarlara yemek verilmesi,
- Etkinliklerde dağıtılmak üzere bayrak alınması,
- Halk konseri duyuru afişleri yaptırılması,

- Açılışlara gönderilmek üzere canlı çiçek alımı,
 - Devecilerin konaklam giderlerini ödenmesi,
 - Ahşap plaket yaptırılması,
 - Futbol turnuvası için kupa alımı,
 - Konser organizasyon hizmet alımı,
 - Cenazelere çiçek gönderimi,
 - Deve güreşi etkinlikleri için poşu alımı,
 - İncir festivaline gelen sanatçıların konaklama bedelleri
 - Santraç ve futbol turnuvaları için kupa yaptırımı,
 - Festival için gelen sanatçı ücretlerinin ödenmesi,
 - Konserde video ve fotoğraf çekim ücreti,
 - Öğretmenler gününde de ilçedeki tüm öğretmenler için çiçek alımı
- gibi genelgeye uygun olmayan harcamaların yapıldığı görülmüştür.

Ayrıca basın ve yayın organlarına verilen ilan ve reklamların bir kısmının da sözkonusu genelgeye uygun olmadığı görülmüştür.

Harcamaların, “Temsil, Tören, Ağırhama ve Tanıtım Giderleri” hesabından yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında özetle, bundan sonraki süreçte tasarruf genelgesine uygun harcamaların yapılması konusunda gerekli dikkat ve özen gösterileceği ve bununla ilgili olarak birim müdürlüklerine tasarruf tedbirlerine uyulması konulu yazının yazıldığını ifade etmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesine uygun olmayan harcamaların yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 15: Bazı Meclis Üyelerinin, Yasal Mazeretleri Olmaksızın Meclis Toplantılarına Katılmamaları ve Bunun Devamlılık Arz Eden Bir Duruma Dönüşmesi

Bazı meclis üyelerin, yasal mazeretleri olmaksızın, işlerinin yoğunluğunu gerekçe göstererek toplantılara katılmadıkları ve bunun devamlılık arz eden bir duruma dönüştüğü tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 17 nci maddesi "Belediye Meclisi" ni düzenlemekte olup,

"Belediyenin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usûllere göre seçilmiş üyelerden oluşur."

Şeklindedir.

Sözkonsu Kanununun 18 nci maddesi ise "Meclisin görev ve yetkileri" ni düzenlemekte olup;

- Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.

b) Bütçe ve kesinhesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

c) Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni plânını kabul etmek. (Ek cümle: 1/7/2006-5538/29 md.) Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır.

d) Borçlanmaya karar vermek.

e) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.

f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.

g) Şartlı bağışları kabul etmek.

h) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beşbin YTL'den fazla dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarını sulh ile tasfiyeye, kabul ve feragate karar vermek.

i) Bütçe içi işletme ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.

j) Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yapışlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.

k) Meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.

l) Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek. m) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.

n) Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.

o) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.

p) Yurt içindeki ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

r) Fahrî hemşehrilik payesi ve beratı vermek.

s) Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.

t) Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar vermek.

u) İmar plânlarına uygun şekilde hazırlanmış belediye imar programlarını görüşerek kabul etmek.”

Şeklindedir.

Belediye meclisinin yukarıda ifade edilen görev ve yetkilerini kullanabilmesi, meclis üyeleri eliyle olmaktadır. Dolayısıyla meclis üyelerinin meclis çalışmalarına katılması büyük önem taşımaktadır.

Yapılan incelemelerde bazı meclis üyelerinin, işlerinin yoğunluğunu gerekçe göstererek meclis toplantılarına katılmadığı ve bunun da devamlılık arz eden bir duruma dönüştüğü tespit edilmiştir. Hatta bir üyenin 2022 yılının ikinci yarısından itibaren, yasal mazereti olmaksızın hiçbir toplantıya katılmadığı görülmüştür. Yerinde yapılan inceleme çalışmalarında, söz konusu üyenin, yasal hiçbir geçerliliği olmayan, işlerinin yoğunluğunu gerekçe gösterdiği tespit edilmiştir.

Meclis üyesinin esas görevi yukarıda mevzuat kısmında ayrıntılı olarak izah edildiği gibi meclis çalışmalarına katılmak olup, işlerinin yoğunluğu şeklindeki mazeretinin yasal mazaret olarak kabulünün mümkün olmayacağı açıktır.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan bazı meclis üyelerinin, yasal mazeretleri olmaksızın meclis toplantılarına katılmamaları ve bunun devamlılık arz eden bir dönüşmesi ile ilgili olarak yeni dönem meclis üyelerine haklı mazeretleri olmadıkça toplantılara katılmalarının gerekmekte olduğu, toplantılara katılmama gerekçelerinin haklı yasal gerekçelere dayandırılması gerektiğinin tebliğ edildiğini ifade etmiştir.

Belediye Meclis üyelerinin haklı yasal mazeretleri olmadıkça toplantılara katılmaları gerekmekte olup, Meclis üyelerinin toplantılara katılmama gerekçelerinin haklı yasal gerekçelere dayandırılması gerekmektedir.

BULGU 16: Özel Sağlık Kuruluşundan Sağlık Muayenesi Hizmeti Satın Alınması

İdarenin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince yaptırmak zorunda olduğu sağlık muayenelerinin, hizmet satın alma yöntemiyle özel bir sağlık kuruluşundan satın aldığı tespit edilmiştir.

20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 10 uncu maddesi,

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

(1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.

b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi.

c) İşyerinin tertip ve düzeni.

ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

Aynı Kanunun 15 inci maddesi,

Sağlık gözetimi

(1) İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

1) İşe girişlerinde.

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

(2) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

(3) (Değişik birinci cümle: 10/9/2014-6552/17 md.) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Raporlara

itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.

Hususlarını içermektedir.

Bu çerçevede İdarenin özele bir firmadan sağlık tetkiki hizmeti satın alındığı görülmüştür. Aynı zamanda iş yeri hekimi olarak görev yapan doktorun da aynı yerde görev yaptığı tespit edilmiştir.

Paket kapsamında akciğer filmi, odyometri (işitme testi), EKG, hemogram (tam kan sayımı), SFT (solunum fonksiyon testi) bulunduğu görülmektedir.

Yapılan incelemede paket kapsamındaki çoğu tetkikin, aile hekimliği ve devlet hastaneleri tarafından da yapılabildiği görülmesine rağmen hizmet alımına gidildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında özetle bulgu doğrultusunda gerekli dikkat ve özenin gösterilmesinin sağlanacağını ifade etmiştir.

Kamu kaynaklarının tasarruflu kullanılabilmesi açısından, aile hekimliği ve devlet hastaneleri tarafından yapılabilecek hizmetlerin, hizmet alım yoluyla alınmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>